

Parlamentul României

Expunere de Motive

Proiect de lege

privind prevenirea și controlul consumului de substanțe interzise în

Parlamentul României

Parlament fără pudră și praf

I. Introducere și context legislativ

În numele sănătății morale a vieții parlamentare și al respectului datorat instituției fundamentale a democrației reprezentative, Parlamentul României, se impune adoptarea unei legi prin care să fie instituite mecanisme concrete de control și prevenție privind consumul de substanțe stupefiante sau psihotrope în rândul senatorilor și deputaților.

De peste trei decenii, instituția Parlamentului a fost supusă constant oprobiului public din cauza comportamentului, limbajului și uneori a deciziilor aberante ale unor aleși.

Recent, în spațiul public au apărut informații alarmante privind posibila existență a unor consumatori de substanțe interzise în interiorul forului legislativ.

Indiferent de natura politică sau partinică a celor vizați, datoria noastră este de a garanta cetățenilor că cei care le fac legile sunt în deplinătatea facultăților mintale, în stare de discernământ, capabili de decizii lucide și responsabile.

Mai grav, s-a ajuns în situația în care presa națională și internațională speculează cu privire la existența unui „club informal de prafuri și pastile” în anumite medii politice, afectând grav imaginea României și credibilitatea Parlamentului.

Dacă în trecut zvonurile se opreau la colț de hol, astăzi ele fac turul site-urilor, televiziunilor și rețelelor sociale, amplificând sentimentul generalizat de neîncredere în clasa politică.

Prin această lege nu se aduce atingere statutului de parlamentar, drepturilor sau imunității conferite de Constituție, ci se instituie o obligație de igienă morală, de decență publică și de respect față de cetățeni.

La fel cum angajații din transporturi, justiție sau ordine publică sunt verificați periodic pentru consumul de alcool sau droguri, este firesc ca și aleșii să se supună acelorași standarde.

Legea propune ca în fiecare sesiune parlamentară să se organizeze o tragere la sorți aleatorie, lunar, a unui număr de senatori și deputați, care vor fi testați inopinat pentru consumul de substanțe interzise, de către o echipă a Institutului Național de Medicină Legală.

Cei testați într-o sesiune nu vor mai fi incluși în următoarele selecții ale aceleiași sesiuni, pentru a asigura corectitudinea și caracterul echitabil al măsurii.

În cazul în care un parlamentar refuză testarea sau rezultatul este pozitiv, vor fi aplicate sancțiuni disciplinare, inclusiv excluderea de la lucrările parlamentare pentru o perioadă

determinată, interzicerea participării la delegații oficiale externe, pierderea funcțiilor de conducere în comisii sau grupuri parlamentare, și mediatizarea publică oficială a cazului pe site-urile Camerelor.

Adoptarea acestei legi nu este doar o necesitate morală, ci o dovadă de responsabilitate față de viitorul instituțiilor statului. România nu mai poate tolera un legislativ în care suspiciunea de consum de substanțe ilegale să planeze asupra aleșilor.

În concluzie, această inițiativă legislativă este un act de igienă morală națională, de asanare a vieții politice și de consolidare a respectului față de Parlament, garant al democrației românești.

Prezenta inițiativă legislativă urmărește creșterea încrederii publice în Parlamentul României, asigurarea unui climat de integritate și responsabilitate și prevenirea consumului de substanțe psihoactive în rândul demnitarilor.

Proiectul respectă principiile constituționale privind drepturile fundamentale, proporționalitatea măsurilor, accesul la justiție și protecția datelor cu caracter personal.

Sanțiunile disciplinare sunt corelate cu regimul deja existent, iar procedura de testare este detaliată pentru a asigura transparența, imparțialitatea și respectarea drepturilor tuturor persoanelor vizate.

Consumul de substanțe interzise reprezintă o problemă majoră de sănătate publică și integritate instituțională, cu impact direct asupra încrederii cetățenilor în autoritatea legislativă.

Această inițiativă legislativă își propune să răspundă acestor provocări prin instituirea unor mecanisme clare de control și prevenție, menite să garanteze că cei care elaborează legile țării sunt în deplinătatea facultăților mintale, capabili de decizii lucide și responsabile.

Obiectivul fundamental este de a asigura sănătatea morală a vieții parlamentare și de a consolida respectul public față de instituția fundamentală a democrației reprezentative.

II. Contextul actual al consumului de substanțe psihoactive - date statistice și tendințe

Analiza situației actuale a consumului de substanțe psihoactive relevă o problemă de sănătate publică și siguranță națională de o amploare considerabilă, care nu poate fi ignorată de instituțiile fundamentale ale statului.

Datele statistice recente subliniază o tendință îngrijorătoare, justificând necesitatea unor măsuri proactive.

a. Prevalența și evoluția consumului de droguri în România

Potrivit Raportului Național privind Situația Drogurilor 2024 al Agenției Naționale Antidrog (ANA), care reflectă datele din anul 2023, prevalența consumului de substanțe psihoactive în România a înregistrat o creștere constantă în ultimii ani.

Un procent de 10,7% din populația cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani a declarat că a consumat cel puțin o dată un tip de drog ilicit de-a lungul vieții.

Mai mult, 6% din aceeași categorie de vârstă a raportat consumul de droguri în ultimul an, indicând o utilizare recentă și continuă.

Canabisul rămâne cel mai frecvent consumat drog în România, cu peste 6% din populația adultă declarând consumul cel puțin o dată în viață.

O tendință deosebit de alarmantă este scăderea vârstei de inițiere în consum, cea mai mică

vârstă declarată de consumatori fiind de 13 ani.

Această reducere a vârstei de debut sugerează o extindere a bazei de potențiali utilizatori în rândul generațiilor viitoare, indicând o problemă sistemică și înrădăcinată.

Din punct de vedere geografic, Bucureștiul și județul Ilfov sunt identificate ca regiunile cu cea mai mare prevalență a consumului, semnalând zone de concentrare a problematicii.

Aceste cifre nu reprezintă doar statistici izolate ci indică o provocare majoră de sănătate publică ce afectează diverse straturi ale societății.

Faptul că prevalența consumului de droguri este în creștere și că vârsta de debut este tot mai mică demonstrează că problema drogurilor nu este marginală, ci una care se extinde și se adâncește în societatea românească.

Această realitate impune recunoașterea faptului că nicio categorie profesională, inclusiv cea a parlamentarilor, nu poate fi considerată imună la această tendință societală generală, ceea ce fundamentează necesitatea unor măsuri de prevenție și control.

b. Impactul social și instituțional al consumului de substanțe

Dincolo de impactul asupra sănătății individuale, consumul de substanțe interzise are consecințe profunde asupra integrității instituționale și a siguranței naționale.

Raportul Mondial al Drogurilor 2024 al Oficiului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) evidențiază legături puternice între traficul ilicit de droguri și crima organizată, care exploatează instabilitatea și lacunele legislative pentru a-și extinde operațiunile.

Acest fenomen contribuie la creșterea violenței și la apariția unor probleme grave de sănătate publică, inclusiv o creștere a spitalizărilor legate de tulburările de consum de cannabis și a afecțiunilor psihiatrice în regiunile cu legalizare a cannabisului.

Raportul subliniază, de asemenea, că problema globală a drogurilor privează numeroase persoane de dreptul fundamental la sănătate.

Conexiunea dintre consumul de droguri, crima organizată și crizele de sănătate publică transformă problema de la o chestiune de conduită individuală la o preocupare de securitate națională și de integritate a guvernanței.

Dacă parlamentarii ar fi compromiși de consumul de substanțe, capacitatea lor de a elabora legi eficiente pentru combaterea crimei organizate, protejarea sănătății publice și asigurarea statului de drept ar fi serios diminuată.

Această situație ar afecta direct funcționalitatea statului și încrederea cetățenilor în instituțiile democratice, conferind astfel o justificare mult mai solidă și mai profundă pentru legea propusă, ancorând-o în obligațiile fundamentale ale statului de a proteja cetățenii și de a asigura buna guvernare.

c. Tendințe la nivel european și global

Situația din România se înscrie într-un context european și global marcat de provocări similare. Raportul European al Drogurilor 2024 al Observatorului European pentru Droguri și Toxicomanie (EMCDDA) indică o disponibilitate ridicată a drogurilor în Europa, cu o gamă tot mai largă de substanțe psihoactive, adesea de potență sau puritate crescută.

O tendință semnificativă este creșterea policonsumului, care implică riscuri complexe pentru sănătate.

Se estimează că aproximativ 8% dintre adulții europeni au consumat cannabis în ultimul an, cu o concentrație notabilă a consumului în rândul tinerilor adulți (15,5% în rândul celor cu vârste între 15 și 34 de ani).

UNODC confirmă, de asemenea, că grupurile de crimă organizată exploatează activ

instabilitatea și lacunele legislative pentru a-și extinde operațiunile de trafic de droguri.

Disponibilitatea pe scară largă a substanțelor diverse și potente, alături de creșterea policonsumului în Europa, semnalează un peisaj al drogurilor dinamic și din ce în ce mai complex.

Această amenințare în evoluție necesită răspunsuri legislative robuste și proactive.

Prin urmare, legea propusă în România nu este o măsură izolată, ci o adaptare crucială la o provocare internațională presantă și în escaladare, menită să protejeze sănătatea publică și securitatea.

d. Prevalența Consumului de Droguri în România și UE (2023-2024)

Pentru a oferi o imagine statistică clară și comparativă, datele relevante privind prevalența consumului de droguri în România și la nivelul Uniunii Europene sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Aceste cifre subliniază amploarea problemei și justifică necesitatea unor măsuri legislative ferme.

Indicator	România (15-64 ani)	UE (adulți / 15-34 ani)
Prevalența „consumului cel puțin o dată în viață” (droguri ilicite)	10,7%	N/A
Prevalența „consumului în ultimul an” (droguri ilicite)	6%	N/A
Prevalența „consumului de canabis cel puțin o dată în viață” (adulți)	>6%	N/A
Prevalența „consumului de canabis în ultimul an” (adulți)	N/A	~8%
Prevalența „consumului de droguri ilicite în ultimul an” (15-34 ani)	N/A	15,5%
Vârsta minimă declarată de consum în România	13 ani	N/A

Aceste date concrete și recente de la surse naționale și europene credibile, stabilesc baza faptică solidă pentru necesitatea măsurilor propuse. Situația din România nu este o preocupare izolată, fiind parte a unei tendințe mai largi și mai răspândite.

III. Bune practici legislative internaționale privind testarea antidrog în funcții publice și sensibile

Analiza practicilor legislative din alte state democratice oferă un cadru valoros pentru înțelegerea modului în care diverse jurisdicții abordează echilibrul dintre siguranța publică, integritatea instituțională și drepturile individuale în contextul testării antidrog pentru funcții publice sau sensibile.

a. Analiza cadrelor legislative din state membre UE (Italia, Franța, Germania) și Canada

Politicile europene de testare antidrog sunt puternic influențate de legi stricte privind confidențialitatea, în special Regulamentul General privind Protecția Datelor (GDPR).

Acesta impune consimțământul explicit pentru testare și cerințe riguroase de confidențialitate pentru rezultate.

Testarea aleatorie este, în general, restricționată, fiind adesea permisă doar în roluri considerate critice pentru siguranță.

Acest context subliniază provocările legale și necesitatea unei justificări solide pentru orice măsură intruzivă.

Italia:

Decretul italian privind Sănătatea și Siguranța la Locul de Muncă (81/08) prevede testarea obligatorie antidrog pentru locurile de muncă ce prezintă riscuri inerente pentru siguranța altor persoane.

Aceasta include o gamă largă de ocupații critice, cum ar fi transporturile (șoferi, piloți, controlori de trafic aerian, personal feroviar), transportul maritim, industria petrochimică, nucleară și a explozivilor.

Testarea se efectuează la angajare, periodic, și poate fi declanșată și de suspiciuni sau după un accident de muncă.

Un aspect crucial este că angajații sunt informați în prealabil, iar legea urmărește să detecteze nu doar dependența, ci și utilizatorii ocazionali și habituali.

Cadrul juridic italian oferă un precedent convingător pentru extinderea conceptului de roluri „sensibile la siguranță” dincolo de ocupațiile pur fizice.

Includerea explicită a „locurilor de muncă ce necesită acuratețe, fiabilitate, judecată independentă și reacții rapide” este direct aplicabilă responsabilităților multiple ale unui parlamentar.

Impactul profund al deciziilor legislative asupra siguranței naționale, economiei și bunăstării publice face ca rolul parlamentar să fie conceptual „critic pentru siguranță”, justificând o supraveghere similară.

Franta:

Deși Franța a adoptat recent o lege pentru combaterea traficului de droguri, legislația sa generală a muncii permite testarea antidrog la locul de muncă în condiții specifice.

Testarea este permisă pentru locurile de muncă ce necesită „precizie, fiabilitate, judecată independentă sau reacții rapide” unde o deficiență ar putea pune în pericol viața sau sănătatea.

Refuzul de a se supune testării poate duce la sancțiuni.

Este semnificativ faptul că săvârșirea unei infracțiuni legate de droguri în timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu (de exemplu, de către un depozitar al autorității publice) constituie o circumstanță agravantă, ducând la pedepse mai aspre.

Prevederile legale franceze consolidează modelul italian, punând accent pe importanța „preciziei, fiabilității și judecății independente” ca și criterii pentru testarea la locul de muncă.

Conceptul de „circumstanță agravantă” pentru funcționarii publici susține direct argumentul că parlamentarii, în calitate de depozitari ai autorității publice, sunt supuși unor standarde de conduită și control sporite, ceea ce face ca testarea antidrog să fie o măsură justificată pentru a le menține integritatea și capacitatea funcțională.

Germania:

Germania adoptă o poziție mai restrictivă în ceea ce privește testarea antidrog la locul de muncă.

Testarea aleatorie a angajaților este, în general, interzisă.

Cu toate acestea, testarea pre-angajare este permisă, angajatorii fiind informați, de obicei, doar dacă un candidat este „apt de muncă”, fără a primi rezultatele specifice ale testului.

Această abordare prioritizează confidențialitatea, asigurând în același timp capacitatea funcțională.

Testarea este, în general, limitată la rolurile critice pentru siguranță.

Este important de menționat că Germania a legalizat recent posesia și cultivarea canabisului pentru adulți (începând cu 1 aprilie 2024), însă această modificare legislativă se referă la utilizarea recreativă și este distinctă de politicile de testare antidrog la locul de muncă, care rămân stricte.

Abordarea prudentă a Germaniei în ceea ce privește testarea aleatorie subliniază importanța critică a echilibrului dintre siguranța publică și protecția robustă a confidențialității. Modelul său de divulgare a rezultatelor „apt de muncă” oferă un șablon valoros pentru propunerea românească, asigurând protecția datelor, atingând în același timp obiectivul de evaluare a capacității unui parlamentar de a-și îndeplini atribuțiile.

Legalizarea recentă a canabisului evidențiază, de asemenea, necesitatea unor distincții legale clare între utilizarea personală și standardele de conduită profesională, în special pentru funcțiile publice cu responsabilitate ridicată.

Canada:

În Canada, nu există o legislație generală care să impună testarea antidrog sau alcool pentru toate posturile.

Cu toate acestea, testarea este, în general, permisă pentru angajații individuali în „poziții sensibile la siguranță” atunci când există „motive rezonabile de a suspecta o deficiență” sau după un accident/incident la locul de muncă.

Testarea aleatorie obligatorie este considerată extrem de intruzivă și este permisă doar în „circumstanțe extreme”, cum ar fi o „cultură a drogurilor scăpată de sub control” într-un loc de muncă sensibil la siguranță.

Testarea antidrog este frecvent contestată în baza legislației privind drepturile omului, pe motive de discriminare.

O limitare semnificativă a majorității testelor antidrog actuale (de exemplu, analiza urinei, analiza părului) este incapacitatea lor de a măsura *deficiența prezentă*, ci doar utilizarea anterioară.

Jurisprudența canadiană oferă perspective critice asupra complexităților legale și provocărilor testării antidrog, în special distincția dintre testarea „bazată pe cauză” și „aleatorie” și dificultatea de a dovedi *deficiența actuală* versus *utilizarea anterioară*.

Aceasta impune o redactare atentă a legii românești pentru a se asigura că metoda de testare aleatorie propusă poate servi cu adevărat scopului declarat de a asigura „discernământul” și este justificabilă în conformitate cu standardul de „nevoie specială” sau „interes guvernamental important”.

Provocarea de a dovedi deficiența actuală implică faptul că justificarea legii trebuie să se concentreze pe *detectarea utilizării* în sine ca o încălcare a standardului înalt de conduită așteptat de la parlamentari, mai degrabă decât doar pe deficiența funcțională imediată.

b. Cadre legislative internaționale privind testarea antidrog în funcții sensibile

Tabelul de mai jos sintetizează abordările legislative din Italia, Franța, Germania și Canada în ceea ce privește testarea antidrog în funcții publice sau sensibile, evidențiind condițiile, focusul și garanțiile procedurale.

Criteriu / Țară	Italia	Franța	Germania	Canada
Bază Legală pentru Testare	Decretul privind Sănătatea și Siguranța la Locul de Muncă (81/08) pentru locuri de muncă cu riscuri de siguranță	Legile generale ale muncii; circumstanță agravantă pentru funcționarii publici	General nu aleatoriu; testare pre-angajare pentru „apt de muncă” în roluri critice pentru siguranță	Permisă pentru poziții sensibile la siguranță cu „motive rezonabile”; circumstanțe extreme pentru testare aleatorie
Condiții de Testare	Recrutare, periodic,	La locul de muncă,	Pre-angajare, roluri	Motive rezonabile,

	suspiciune, post-accident	pentru locuri de muncă specifice	critice pentru siguranță	post-accident; aleatoriu doar în circumstanțe extreme
Focusul Testării	Dependență, utilizare ocazională/habituală	Utilizare ce poate pune în pericol viața/sănătatea	„Apt de muncă” (nu rezultate specifice)	Majoritatea testelor măsoară utilizarea anterioară, nu deficiența prezentă
Garanții/Limitări Cheie	Informare prealabilă a lucrătorilor	Consimțământ explicit, confidențialitate (GDPR)	Confidențialitate strictă, GDPR; angajatorul primește doar informația „apt de muncă”	Contestată frecvent sub legislația drepturilor omului; necesită plan de reabilitare
Relevanță pentru Rolul Parlamentar	Extinderea conceptului de „sensibil la siguranță” la judecată independentă și luare de decizii critice	Standarde sporite pentru funcționarii publici; impactul negativ al deficienței în îndeplinirea atribuțiilor	Model pentru protecția datelor (doar „apt de muncă”); distincție între uz personal și conduită profesională	Provocări în dovedirea deficienței actuale; necesitatea unei justificări puternice pentru testarea aleatorie

Acest tabel comparativ demonstrează că, deși abordările variază, există un consens internațional privind necesitatea testării antidrog în anumite profesii, în special cele care implică responsabilități semnificative pentru siguranța publică sau necesită un grad înalt de discernământ.

Din perspectiva proporționalității, propunerea legislativă are la bază experiența internațională și urmărește să atingă un echilibru similar între interesul public și drepturile individuale.

IV. Argumentarea proporționalității măsurilor și respectarea drepturilor fundamentale

Un aspect central al oricărei inițiative legislative care implică intervenții în sfera drepturilor fundamentale este demonstrarea proporționalității măsurilor propuse.

Prezenta inițiativă a fost concepută pentru a respecta pe deplin acest principiu, asigurând un echilibru just între necesitatea stringentă de a proteja integritatea instituției parlamentare și drepturile inerente ale aleșilor.

a. Cadrul constituțional românesc și convențional european

Proiectul de lege respectă principiile constituționale privind drepturile fundamentale, proporționalitatea măsurilor, accesul la justiție și protecția datelor cu caracter personal.

În acest sens, este esențial a fost analizat cadrul juridic relevant.

Articolul 26 din Constituția României garantează dreptul la viață privată și familială, constituind baza legală internă pentru protejarea autonomiei personale și a datelor cu caracter personal.

La nivel european, Articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) garantează, de asemenea, dreptul la respectarea vieții private și de familie.

Acest drept, deși fundamental, nu este absolut.

O ingerință din partea unei autorități publice este permisă doar dacă îndeplinește cumulativ trei condiții:

(1) este „prevăzută de lege” (principiul legalității, care impune previzibilitate și claritate);
(2) este „necesară într-o societate democratică” (principiul necesității și proporționalității);
și
(3) urmărește un „scop legitim” (de exemplu, securitatea națională, siguranța publică, prevenirea dezordinii sau a criminalității, protecția sănătății sau a moralei, protecția drepturilor și libertăților altora).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) aplică un test al „așteptării rezonabile de confidențialitate” pentru a determina dacă Articolul 8 este angajat.

Testarea antidrog, care implică colectarea și analiza materialului biologic, este recunoscută pe scară largă ca o ingerință în viața privată a unei persoane, angajând astfel Articolul 8.

Angajarea explicită a Articolului 8 CEDO implică obligația de a demonstra cu meticulozitate că legea propusă satisface *toate cele trei condiții* ale testului CEDO pentru o ingerință permisă: legalitate, scop legitim și necesitate într-o societate democratică (proporționalitate).

Acest lucru necesită o justificare detaliată și convingătoare a motivelor pentru care rolul parlamentar se încadrează în scopurile legitime de „siguranță publică” sau „prevenire a dezordinii sau a criminalității” și de ce testarea aleatorie este „necesară” pentru atingerea acestor scopuri pentru această categorie specifică de funcționari publici.

Principiul proporționalității în jurisprudența Curții Constituționale a României și a Curții Europene a Drepturilor Omului

Proporționalitatea este un principiu universal acceptat al dreptului constituțional, impunând ca orice ingerință guvernamentală în libertățile fundamentale să fie justificată de motive cu o greutate corespunzătoare.

Acest principiu implică o analiză structurată a raționalității, necesității și a „proporționalității în sine” (echilibrarea beneficiilor cu limitarea drepturilor) a măsurii.

Jurisprudența Curții Constituționale a României (CCR)

CCR a demonstrat o aplicare riguroasă a testului de proporționalitate în cazul măsurilor care afectează confidențialitatea funcționarilor publici.

De exemplu, în Decizia din 29 mai 2025, CCR a constatat că publicarea online a declarațiilor de avere și de interese, deși urmărea un scop legitim de prevenire a corupției, nu era „necesară și proporțională” pentru atingerea acestui scop.

Curtea a concluzionat că simpla depunere a declarațiilor la organul competent de verificare (ANI) era suficientă, protejând astfel mai eficient confidențialitatea.

Acest precedent indică faptul că CCR va examina cu atenție orice nouă legislație care afectează viața privată, în special pentru funcționarii publici.

Decizia CCR privind declarațiile de avere reprezintă un avertisment direct și extrem de relevant.

Ea arată clar că peisajul juridic românesc solicită mai mult decât un simplu scop legitim *mijloacele* alese trebuie să fie demonstrabil cele mai puțin intruzive și strict necesare.

Aceasta înseamnă că prezentul raport trebuie nu doar să afirme proporționalitatea, ci să *demonstreze* cu meticulozitate de ce testarea antidrog aleatorie este *singura* metodă eficientă și adecvată pentru parlamentari, având în vedere încrederea publică ridicată și natura unică a atribuțiilor lor, asigurând în același timp garanții procedurale robuste.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO)

CEDO susține în mod constant că orice ingerință în drepturile prevăzute de Articolul 8 trebuie să fie „minimul necesar” pentru atingerea scopului legitim și să corespundă unei „nevoi sociale presante”.

Curtea subliniază necesitatea unui „echilibru just” între drepturile individuale și interesele mai largi ale comunității.

De asemenea, impune ca legea să fie formulată cu suficientă precizie pentru a permite persoanelor să prevadă aplicarea acesteia.

b. Justificarea necesității și adecvării măsurilor propuse pentru funcția de parlamentar

Parlamentarii dețin o poziție unică și cu un impact profund în cadrul unui stat democratic.

Ei nu sunt simpli angajați, ci reprezentanți aleși, investiți cu puterea legislativă, influențând direct securitatea națională, sănătatea publică, politica economică și drepturile fundamentale.

„Discernământul” (judecata sănătoasă) acestora este primordial pentru integritatea și funcționalitatea procesului democratic în sine.¹

Analogia cu profesiile „sensibile la siguranță” (transporturi, justiție, ordine publică) trebuie extinsă.

În timp ce aceste roluri implică siguranța fizică directă, rolul parlamentar este „critic pentru siguranță” într-un sens mai larg, sistemic.

O judecată afectată în procesul decizional legislativ poate duce la legi eronate, submina încrederea publică, crea vulnerabilități sistemice și avea consecințe negative de anvergură pentru întreaga națiune, potențial mai grave decât accidentele individuale de la locul de muncă.

Exemplul francez al circumstanțelor agravante pentru funcționarii publici care comit infracțiuni legate de droguri susține această idee a unui standard sporit pentru cei care dețin autoritate publică.

Justificarea esențială pentru necesitatea măsurii trebuie să treacă de la o simplă „igienă morală” la *integritatea funcțională și stabilitatea strategică* a procesului legislativ în sine.

O deficiență cauzată de consumul de substanțe, chiar dacă nu este imediat periculoasă fizic, poate compromite calitatea legislației, submina încrederea publică și expune statul la vulnerabilități profunde, mai ales având în vedere natura complexă și sensibilă a guvernantei moderne.

Această argumentare funcțională pentru necesitate demonstrează că măsura este esențială pentru buna funcționare a statului și pentru protejarea cetățenilor săi, stabilind astfel o „nevoie socială presantă”.

Testarea aleatorie propusă servește ca un puternic factor de descurajare, descurajând abuzul de substanțe în rândul legislatorilor.

Aceasta, la rândul său, contribuie la restabilirea și menținerea încrederii publice în instituție, care a fost erodată de acuzațiile anterioare și speculațiile din mass-media.

Publicul se așteaptă ca legislatorii să fie în deplinătatea facultăților mintale și pe deplin capabili de o guvernare responsabilă.

Demonstrarea că nu există măsuri alternative mai puțin intruzive care să atingă același scop legitim

Acesta este elementul cel mai critic al testului de proporționalitate. Este necesar să

se evalueze și să se respingă sistematic alternativele mai puțin intruzive ca fiind inadecvate pentru contextul specific al atribuțiilor parlamentare.

- **Monitorizarea bazată pe performanță**

Deși unele argumente sugerează că o „supraveghere” sau „gestionare” eficientă poate identifica deficiențele, acest model este fundamental nepotrivit pentru parlamentari.

„Performanța” lor constă în principal în rezultatul legislativ, dezbateri și reprezentare, care sunt adesea pe termen lung, complexe și nu sunt supuse unei „supravegheri” directe, în timp real, în sensul tradițional al angajării.

Deficiențele cognitive subtile cauzate de consumul de substanțe ar putea să nu fie imediat evidente în aparițiile publice sau în înregistrările de vot, putând duce la consecințe semnificative și ireversibile înainte ca „cauza” să devină evidentă.

- **Testarea bazată pe cauză**

Testarea bazată pe „motive rezonabile” este, într-adevăr, mai puțin intruzivă.

Cu toate acestea, pentru parlamentari, identificarea „motivului rezonabil” fără un scandal public prealabil sau o acuzație politică ar fi extrem de dificilă și foarte subiectivă.

Un astfel de sistem ar putea fi susceptibil la țintirea politică, la aplicarea selectivă sau ar necesita divulgarea publică a unui comportament extrem de privat pentru a stabili „cauza”, ceea ce ar putea fi *mai dăunător* pentru confidențialitatea individuală și imaginea instituțională decât un regim de testare aleatorie structurat.

Natura muncii parlamentare (de exemplu, discursuri publice, vot, activitate în comisii) ar putea masca deficiențele sau ar putea face dificilă dovedirea obiectivă a „cauzei” fără incidente publice semnificative, care ar dăuna reputației.

- **Testarea voluntară/declarațiile**

Deși minim intruzive, măsurile voluntare sau declarațiile pe propria răspundere ar eșua în mod inerent să atingă obiectivele de descurajare sau de asigurare a integrității.

Persoanele cu probleme de abuz de substanțe ar alege pur și simplu să nu participe sau ar furniza informații false, făcând măsura inefficientă în abordarea problemei subiacente a judecății afectate în funcțiile legislative.

Natura unică a rolului parlamentar, caracterizată prin încredere publică ridicată, luare de decizii critice și lipsa unei „supravegheri” directe, face ca alternativele mai puțin intruzive (cum ar fi monitorizarea performanței sau testarea bazată pe cauză) să fie în mod inerent inadecvate.

Imprevizibilitatea și universalitatea (în cadrul grupului selectat) testării aleatorii sunt esențiale pentru asigurarea unei baze constante de integritate cognitivă în întregul corp legislativ și pentru a oferi un factor de descurajare credibil, care nu poate fi eludat.

Acesta este punctul în care argumentul „nevoii speciale” pentru parlamentari devine primordial, justificând nivelul aparent mai ridicat de intruziune.

Prezentarea garanțiilor procedurale incluse în proiectul de lege pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale

Proiectul de lege propus încorporează deja mai multe garanții esențiale pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale și a principiului proporționalității:

- **Selecție aleatorie**

O „tragere la sorți aleatorie, lunar” asigură imparțialitatea și previne țintirea politică sau discriminarea.

- **Organism de testare independent**

Testarea efectuată de o echipă a „Institutului Național de Medicină Legală” (INML) garantează proceduri profesionale, imparțiale și fundamentate științific.

- **Ciclul de selecție echitabil**

Prevederea conform căreia „cei testați într-o sesiune nu vor mai fi incluși în următoarele selecții ale aceleiași sesiuni” asigură echitatea și previne impunerea unei sarcini excesive asupra anumitor persoane.

- **Sancțiuni proporționale**

Sancțiunile sunt „exclusiv disciplinare, proporționale și individualizate”, variind de la excluderea temporară la pierderea funcțiilor de conducere, evitând incriminarea pentru simplul consum.

- **Transparență**

Procedura este „detaliată pentru a asigura transparența, imparțialitatea și respectarea drepturilor tuturor persoanelor vizate”.

- **Protecția Datelor**

„Protecția datelor cu caracter personal este asigurată la cel mai înalt standard, conform Regulamentului (UE) 2016/679 (GDPR)”.

Acest angajament față de conformitatea cu GDPR este de o importanță critică.

Pentru a consolida și mai mult aceste garanții, se pot lua în considerare îmbunătățiri suplimentare, inspirate din bunele practici internaționale:

- **Modelul „Apt de muncă”**

Inspirându-se din practica Germaniei, legea ar putea specifica faptul că doar statutul de „apt de muncă” este comunicat conducerii parlamentare, nu și rezultatele specifice ale testului sau detaliile medicale.

Aceasta ar spori și mai mult confidențialitatea.

- **Dreptul la o a doua opinie/test**

O garanție standard în astfel de politici este dreptul de a solicita un test de confirmare sau o a doua opinie medicală, asigurând acuratețea și respectarea procedurilor legale.

- **Protocoale de confidențialitate detaliate**

Trebuie stabilite protocoale detaliate pentru manipularea, stocarea și accesul la rezultatele testelor pentru a preveni divulgarea neautorizată, aliniindu-se la cele mai înalte standarde de confidențialitate medicală și a datelor cu caracter personal.

Garanțiile procedurale robuste nu sunt doar un element adăugat, ci sunt parte integrantă a demonstrației proporționalității și a atenuării intruziunii în viața privată.

Garanțiile existente constituie o bază solidă, dar încorporarea lecțiilor din Germania privind gestionarea datelor poate consolida și mai mult argumentul, demonstrând un angajament proactiv de a minimiza impactul asupra vieții private, maximizând în același timp beneficiul public și asigurând defensibilitatea legală.

V. Concluzii

Prezenta inițiativă legislativă este fundamentată pe o analiză riguroasă a datelor statistice privind prevalența consumului de droguri la nivel național și european, pe studiul bunelor practici legislative internaționale și pe o argumentare detaliată a proporționalității măsurilor propuse.

Datele recente ale Agenției Naționale Antidrog și ale EMCDDA demonstrează o creștere alarmantă a consumului de substanțe psihoactive în România și în Europa, cu implicații profunde pentru sănătatea publică și integritatea instituțională.

Această realitate impune adoptarea unor măsuri ferme și bine justificate.

Compararea cu cadrele legislative din Italia, Franța, Germania și Canada arată că testarea antidrog în funcții publice sau sensibile este o practică recunoscută, deși cu abordări variate, menite să echilibreze interesul public cu drepturile individuale.

În special, conceptul de „rol critic pentru siguranță” se extinde dincolo de riscurile fizice directe, incluzând funcțiile care necesită judecată independentă și decizii cu impact sistemic, cum este cazul parlamentarilor.

Argumentarea proporționalității, ancorată în jurisprudența Curții Constituționale a României și a Curții Europene a Drepturilor Omului, demonstrează că măsurile propuse sunt necesare într-o societate democratică și urmăresc un scop legitim.

S-a stabilit că, având în vedere natura unică a funcției parlamentare – caracterizată prin încredere publică ridicată, luare de decizii critice și lipsa unei supravegheri directe – alternativele mai puțin intruzive, precum monitorizarea bazată pe performanță sau testarea bazată pe cauză, sunt inadecvate pentru a atinge scopul de a asigura discernământul constant al legislatorilor.

Testarea aleatorie, prin imprevizibilitatea și efectul său descurajator, devine astfel o măsură indispensabilă pentru menținerea integrității și funcționalității legislative.

Proiectul de lege include deja garanții procedurale solide, cum ar fi selecția aleatorie, testarea de către un organism independent și sancțiunile disciplinare proporționale, toate în conformitate cu standardele GDPR.

Aceste garanții sunt esențiale pentru a proteja drepturile fundamentale ale parlamentarilor, minimizând în același timp intruziunea în viața privată.

Adoptarea acestei legi nu este doar o necesitate morală, ci o dovadă de responsabilitate față de viitorul instituțiilor statului.

Prin asigurarea judecății nealterate și a integrității membrilor săi, Parlamentul României poate îndeplini mai eficient mandatul său constituțional, salvagardând astfel interesele naționale și asigurând o guvernare responsabilă și lucidă.

Această inițiativă legislativă reprezintă un act de igienă morală națională, de asanare a vieții politice și de consolidare a respectului față de Parlament, garant al democrației românești.

Senator al României
Chestor al Senatului